

ὅποιαν ἡ ἀποθάρρυνσις μετέδιδεν εἰς πᾶσαν αὐτῆς κίνησιν, ἤρχισε κατὰ μικρὸν ἐκλείπουσα· ἡ δρόσος ἐκείνη, ὁ ἄρωμα- τώδης ἀήρ, ὅστις μετὰ τῶν πνευμόνων ἐδρόσυνε καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ ἡ ἀμυδρά ἴσως ἐλπίς, ἥτις εἶχε γεννηθῇ ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῆς χθὲς, ἀνεξωογόνουν τὴν νεότητά της. Κατ' ἀρχὰς τῇ προσέφερον ἐγὼ ἄνθη, ἐπειτα ἔδρεπε καὶ μόνη, χαριέν- τως κλίνουσα τὸ λιγυρὸν ἀνάστημά της παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ῥυακίου· ἡ δὲ ζωηρὰ ἐρυθρὰ ἐσθῆς της συνεδουάζετο εἰς καλλίχρωμον ἁρμονίαν πρὸς τὸ πράσινον χρῶμα τὸ ἄνω ἡμῶν, κάτω ἡμῶν, ἐμπρὸς ἡμῶν, ὀπίσω ἡμῶν.

Ὅτε ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, κατὰ τὸ ὀρολόγιον τῆς ἐξοχῆς, τὸ ὅποιον πηγαίνει πάντοτε ἐμπρός, ἐπεστρέψα- μεν εἰς τὴν ὠραίαν θέσιν, ὅπου εἶχον ἀφιππεύσει. Ἡ Ἄνθη ἤπλωσεν εὐρὺ τραπεζομάνδηλον ἐπὶ τῆς παχείας χλόης, ἐπ' αὐτοῦ ἐσκόρπισε φύλλα καὶ ἐπ' αὐτῶν παρέθηκε τὸ φαγη- τὸν ἐντὸς ταψίων. Ἐκάμαμεν τὸν σταυρὸν μας καὶ ἤρχισα- μεν μὲ ὄρεξιν· καὶ ἡ Ἀννίκα ἔτρωγε μὲ διάθεσιν.

— Καὶ ὀλίγο κρασί, Ἀννίκα;

Ἡπλωσε τὰς χεῖράς της καὶ τῇ ἔδωκε τὴν τσούτραν, τὴν ἀγιορείτικὴν ἐκείνην τσούτραν μὲ τὰς πολλὰς γλυφάς, ἥτις ἔκαμε τόσον γλυκὺ κλοῦ κλοῦ ὅτε τὴν εἶχε τις εἰς τὸ στόμα· τὸ κελάδημά της τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο δροσερώ- τατον, διότι ὁ κύρ Σίμος, προνοητικὸς ἐν πᾶσι, τὴν εἶχε το- ποθετήσῃ ἀσφαλῶς εἰς ἄκραν τινὰ τοῦ ῥυακίου, οὕτως τὸ κρυσταλλῶδες ῥεῦμα μετέδωκε ψυχρότητα πάγου εἰς τὸν ἐξ- αίρετον οἶνον.

Διὰ μέσου τῶν κλάδων ὀρχήστρα ἀοράτων μουσικῶν ἔπαιζε πρὸς τιμὴν μας τὰ μελωδικώτερα τεμάχιά της.

Ὁ κύρ Σίμος μετὰ τὸ γεῦμα βαρεῖαν αἰσθανόμενος τὴν κεφαλὴν κατεκλίθη ὑπὸ τὴν σκιὰν πεύκης, ἥτις τὸν ἐνα- νοῦριζε μὲ τὴν θαλασσωδὴ βοήν της, ἀν καὶ μετὰ τὸ γεῦμα, δὲν εἶχεν ἀνάγκην βαυκαλήματος ὁ κύρ Σίμος διὰ τὸ ἀπο- κοιμηθῆ, ἐξαπλωθεὶς ἐπὶ τάπητος, ἀφ' οὗ τῷ ἔθνηκαν ἕνα ἄλλον, διπλωμένον, ὡς προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν κεφαλὴν του, ἐβυθίσθη εἰς χωνευτικὸν ὕπνον.

Ἡ θεία μου, αἱ ἐξαδέλφαι μου καὶ ἐγὼ ἀπεσύρθημεν ὑπὸ πυκνὴν συστάδα λεπτοκαρυῶν. Ποίαν γραφικὴν, ποίαν θαυμασίαν θεῶν εἶχον ἐνώπιόν μας ἐκ τῆς σκιερᾶς ἐκεί- νης κρύπτῃς μας! Δένδρα, δένδρα πανταχοῦ ἐφ' ὅσον ἐξ- ετείνετο τὸ βλέμμα· διὰ μέσου ἐξαίφρας τινός, δι' ἧς εἰσ- ἤρχετο ὁ ἥλιος σκορπίζων χρυσοῦν κόνιν, ἐφαίνετο ὁ βαθυ- κύανος οὐρανός· δι' ὅπῃς τινος τοῦ θροοῦντος φυλλώματος διεκρίνοντο ἄμπελοι ἀναρριχώμενοι μακρὰν τοὺς λόφους, λω- ρίδες κίτριναι θερισμένων ἀγρῶν, δρόμοι κονιοσκεπεῖς κατα- φλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Ἡμεῖς ἐκαθήμεθα πλησίον λά- λου πηγῆς, ῥαντίζούσης τὰ πέριξ μὲ ἀργυρόχρους ψεκάδας, κόπτοντες λεπτοκάρυα, ἅτινα ἐξεδύομεν τῆς πρασίνης στο- λῆς των.

Ἀληθῆς μεταμόρφωσις εἶχεν ἐπέλθῃ εἰς τὴν Ἀννίκαν. Προήρχετο ἐκ τῆς φύσεως; προήρχετο ἐκ τοῦ οἴνου; Ἐμει- δία, ἦτο εὐθυμος, ἐστόλιζε τὴν ἐβενώδη κόμην της μὲ ἄνθη· καὶ ἡ εὐθυμία ἐκείνη τὴν ἐκόσμει ὡς δι' ἄλλου ἀνδρός, καὶ εἶχον ἐνώπιόν μου μίαν Ἀννίκαν περικαλλεστέραν τῆς τεθλιμ- μένης, ἀνακτῆσασαν τὸ θέλγητρον τῆς φαιδρᾶς της φύσεως. Ἦρχισε νὰ τραγοῦδῃ διὰ μονοτόνου ἀλλὰ περιπαθεστάτης φωνῆς:

Χαρὰν χαρὰν χαρῆτε
Καὶρὸν μὴν καρτερῆτε
Γιατ' ὁ καιρὸς διαβαίνει
Καὶ δὲν γυρίζει πλεῖά!

Ἡ θεία μου καὶ ἡ Ἀνθη τὴν παρετήρουν μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἀγαλλιάσεως, ἐπ' ἐμοῦ δ' ἔρριπτον βλέμματα σχε- δὸν εὐγνώμονα.

Ναί, ἡ Ἀννίκα εἶχε γείνη ἄλλη· ὅλος ἐκεῖνος ὁ κατα- πράσινος ὀρίζων παρενετίθετο μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς φοβε- ρᾶς ὀπτασίας, ἥτις τὴν κατεδίωκε νυχθημερόν· αἱ συστάδες ἐκεῖναι τῶν δένδρων ἐξέτεινον πρὸ αὐτῆς τὸ πυκνὸν των φύλλωμα καὶ ἀπέκρυπτον τὸν φοβερόν Χάρον!

(ἔπεται συνέχεια.)

ΦΥΛΛΙΔΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΩ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ.)

Τὸ κατωτέρω διήγημα ἐγράφη χάριν τῆς γερμανικῆς νεολαίας καὶ παντὸς φίλου τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἡ δὲ σύνταξις αὐτοῦ ἀνέτεθῃ εἰς ἕνα τῶν ἀριστοτεχνῶν τοῦ γερμανικοῦ λόγου καὶ ἐμβριθεστάτου γνώστου τῆς πατρίου ἡμῶν ἱστορίας. Ἐξ ἀπλοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπεισοδίου λαμβά- νων ἀφορμὴν ὁ ξένος λογογράφος παρίστην εἰς τὰ ὅμματα ἡμῶν ὀλόκλη- ρον ἐποχὴν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, ἡ δὲ ἀνάγνωσις τῆς ἀφελούς αὐτοῦ διηγήσεως συμβάλλει εἰς ἀκρόαν γνῶσιν τῶν τε ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς ρωμαϊκῆς κυριαρχίας. Ἀφοῦ παρὰ τοῖς ξένοις τοσαύτη καταβάλλεται φροντίς, ὅπως ὡς οἷόν τε εὐρυτέραν λάβωσιν οἱ πολλοὶ πεῖραν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀρχαιότητος, ἐνομίσαμεν οὐχὶ ἀσύμφορον τὴν πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἀνακοίνωσιν πραγμάτων, μετὰ στοργῆς μὲν ὑπὸ τῶν ἀλλοεθνῶν ἀναγινωσκομένων, εἰς ἡμᾶς δὲ πρώτιστα ἀφορώντων.

I.

Ἐν τῇ βορείῳ Βοιωτίᾳ καὶ κατὰ τὰς βορειοτέρας τοῦ Ἑλικῶνος κλιτύς ἔκειτο ἡ πόλις Χαιρώνεια, ἱκανῶς γνωστὴ ἐκ τῆς σπουδαίας παρ' αὐτὴν μάχης, δι' ἧς ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος κατὰ τὴν 20. Αὐγούστου 338 π. Χ. ἐπεκράτησε τῆς Ἑλλάδος. Ἡ περιοχὴ τῆς πόλεως ταύτης, ἥτις ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ ἐλληνικοῦ βίου ἦν πολυάνθρωπος καὶ εὐπορος, καὶ οἱ κῆποι τῶν προκρίτων πολιτῶν ἐξετείνοντο

πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Κηφισοῦ, φερομένου ἐλικοειδῶς διὰ τῆς εὐρείας νοτιοανατολικῆς κοιλάδος πρὸς τὴν τεσσαρά- κοντα σταδίους ἐκείθεν ἀπέχουσιν λίμνην Κωπαΐδα. Πρὸς μεσημβρίαν προσερείδετο ἡ πόλις εἰς τινὰ παραφυάδα τοῦ Ἑλικῶνος ἐν ἀπόψει πρὸς τὸ εὐφορον καὶ περὶρρυτον ἐκεῖνο πεδῖον, ὅπερ τοσάνκις ἐκλόνησε τὸ βάδισμα μαχομένων στρα- τιῶν. Οὕτως ἦσαν αἱ πλεῖσται τῶν προπατόρων ἡμῶν πό- λεις ἐκτισμέναι, πρὸς τὸ κάταντες ὄρους τινὸς ἀνακεκλιμέ- ναι καὶ πρὸς πεδιάδα τινὰ ἀποβλέπουσαι, διότι ἐξ ἴσου ἐπρονόουν ἐκεῖνοι περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης. Ἀμέσως ὀπισθεν τῆς πόλεως ὑψοῦτο ἀποτά- μως ἀνωφερῆς ὁ βραχὺδης κρημνὸς τοῦ Πετραχοῦ, ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἦτο ἐστημένον λίθινον τοῦ Διὸς ἀγάλμα, διότι, καθὰ οἱ Χαιρωνεῖς διηγοῦντο, ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου εἶχε προσφέρει ἡ Πέα τῷ Κρόνῳ ἐσπαργανωμένον λίθον πρὸς κατάποσιν ἀντὶ τοῦ βρέφους Διὸς. Ἐπὶ τοῦ Πε- τραχοῦ ἔκειτο ἐπίσης ἡ ὄχυρὰ ἀκρόπολις τῶν Χαιρωνέων, ἥς τὰ τεῖχη, ἐκ τετραπέδων καὶ συμμέτρων λίθων ἐκτισμένα, φαίνονται ἐν μέρει καὶ σήμερον.

Πρὸς τὸ ὕψωμα τοῦτο ἀνήρχοντο κατὰ τὸ δειλινὸν ὠραίας ἐαρινῆς ἡμέρας — εὐρισκόμεθα κατὰ τὰς ἀρχάς τῆς δευτέρας μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἐβασίλευε τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς — καὶ προσβαίνον διὰ σκολιᾶς ἀτραποῦ βραδέως καὶ συχνὰ σταματώντες δύο ἄνδρες, ἐκ τῆς οἰκείας ὁμιλίας τῶν ὁποίων εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐγνωρίζοντο. Ὁ πρῶτος, ἄνθρωπος ρωμαῖος καὶ εὐφυῆς τὴν φυσιογνωμίαν, προσήνης δὲ καὶ εὐπροσέγγορος τὸ ἦθος καὶ πεντήκοντα πέντε περίπου ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἦν Φιλοκλῆς ὁ Χαιρωνεὺς γνωστός εἰς τὰ περίξ καὶ μακρὰν τῆς πατρίδος του διὰ τοῦ μεγάλου του πλούτου. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅτε ἡ Ἑλλάς εἰς γενικὴν περιέπεσεν ἔνδειαν καὶ μεταξὺ πολλῶν ἀπόρων ὀλίγιστοι ὑπῆρχον οἱ πλούσιοι, δὲν ἦτο δύσκολον εἰς ἐκεῖνους, ὅσοι εἶχον τὰ μέσα πρὸς ἐπικερδὲς τι ἐπιτήδευμα ν' αὐξάνωσι τὴν ἰδίαν περιουσίαν ἀνευ ἀδικίας καὶ πίεσεως τῶν ἐνδεεστέρων. Ὁ ἡμέτερος Φιλοκλῆς βαθμηδὸν εἶχεν ἐκτάκτως ἐπαυξήσει τὴν ἀξιόλογον πατρῶαν οὐσίαν δι' ἀπερίττου βίου, φρονίμων ἐπιχειρήσεων, διὰ τῆς ἐξαγορᾶς κτημάτων, τὰ ὅποια εὐκόλως καὶ ἐφθηνὰ ἠδύνατό τις τότε ν' ἀποκτήσῃ, καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως προσοδοφόρων καταστημάτων. Ἐκτὸς τῆς σημαντικῆς εἰς μετρητὰ περιουσίας του, ἐξ ἧς μέρος ἐδάνειζεν εἰς ἐμπορικοὺς ἀνταποκριτὰς του ἐπὶ τῷ συνήθει τότε τόκῳ τῶν 12 τοῖς $\frac{1}{10}$, καὶ ἐκτὸς τῆς μεγάλης οἰκίας, ἐν ἣ ὁ ἴδιος κατώκει, εἶχεν ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ πολλὰς ἄλλας μικροτέρας, τὰς ὁποίας ἐδίδεν εἰς ἐνοίκιον, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα καταστήματα, τὰ ὅποια ἐχρησιμοποιεῖ πρὸς διεξαγωγὴν τῶν βιομηχανικῶν ἐργασιῶν του. Τὰ δέρματα καὶ τὰ μάλλινα ὑφάσματα, τὰ ὅποια προήρχοντο ἐκ τῶν ἐργοστασίων του, ἦσαν εἰς μεγάλην ζήτησιν, μάλιστα δὲ αἱ ἱαματικαὶ ἀλοιφαὶ του, αἱ ὅποιαι μετεκομίζοντο εἰς ὅλον τὸν τότε γνωστὸν κόσμον μὲ τὸ ὄνομά του. Διότι τὰ ἐκ ρόδων, κρίνων, ναρκίσσου καὶ ἱριδος, ἅτινα ἤνθουν εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τοὺς ἐλώδεις λειμῶνας τοῦ Κηφισσοῦ, μύρα ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀπέλαυνον μεγάλης φήμης. Ἀλλ' ὁ Φιλοκλῆς εἶχε καὶ μέγα ἀγροτικὸν κτῆμα. Ἡ παρὰ τὸν Κηφισσοῦ πεδιάς ἦτον ἴσως ἡ εὐφροτέρα πασῶν τῶν σιτοφόρων τῆς Ἑλλάδος χωρῶν. Ἐκεῖ ἐβλάστανεν ὁ κάλλιστος σῖτος καὶ ἡ καλλίστη κριθή, τὸ πλεῖστον δὲ μέρος τῆς ἀπεράντου ἐκεῖνης κοιλάδος ἀνῆκε τῷ Φιλοκλεῖ. Εἶχε καὶ ἀμπέλους καὶ ἀναριθμητὰ ἄλλα μικρότερα κτήματα μετὰ ἐκτεταμένων νομῶν, ἐφ' αἷς ἐφέροντο καθ' ἑκατοντάδας οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατά του. Ὁλὴν ἀγέλην ὠραίων ἵππων ἔτρεφεν ὁ Φιλοκλῆς ἐπὶ ταῦ ὀλίγον ἀπέχοντός Ὁρχομενοῦ, κειμένου παρὰ τὴν Κωπαῖδα κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κηφισσοῦ καὶ περιφήμου παλαιόθεν ὡς ἵπποτρόφου, εἶχε δὲ μισθώσει παρὰ τοῦ δήμου τῶν Ὁρχομενίων τὰς ἐν λόγῳ νομάς.

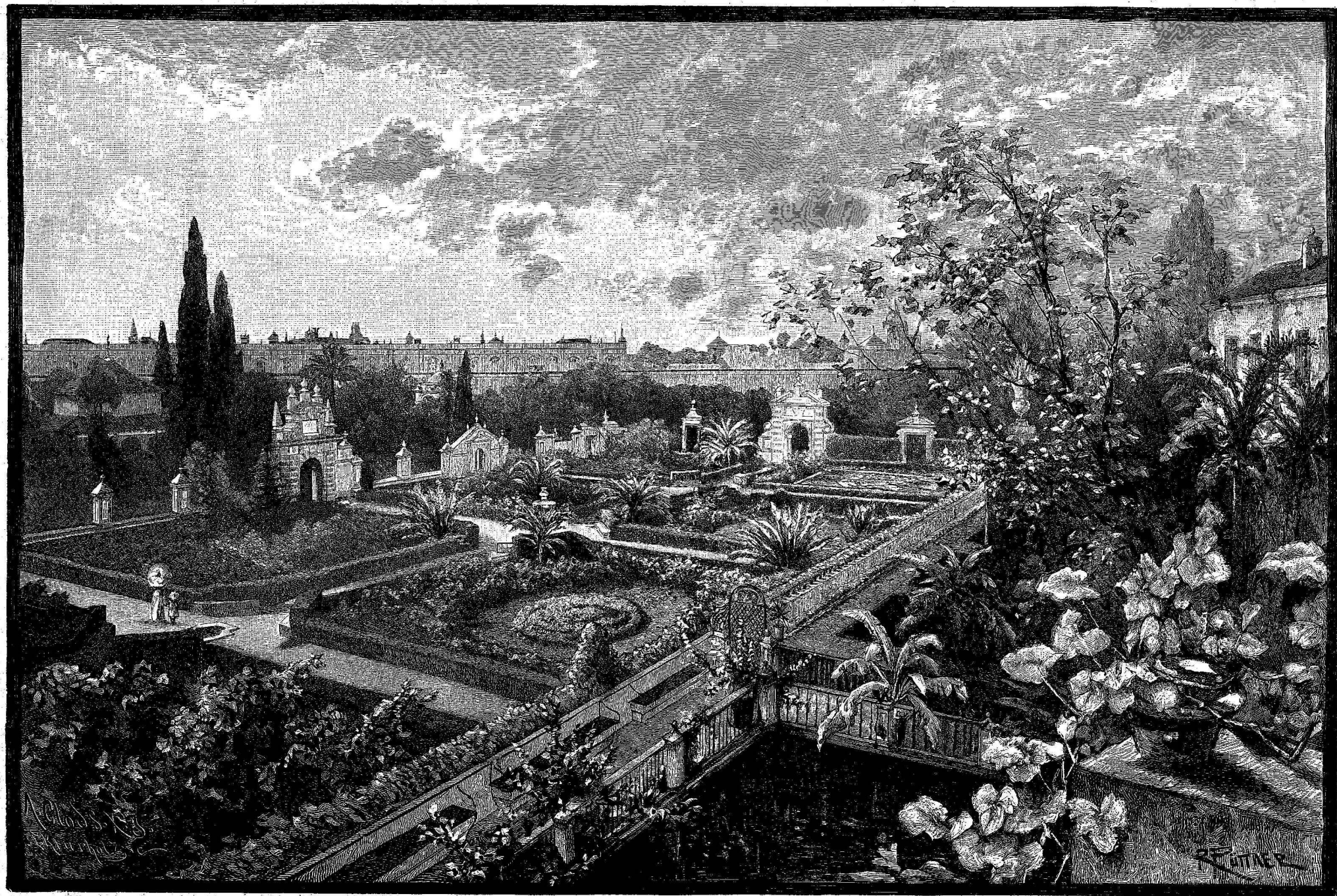
Τοσοῦτος πλοῦτος ἠδύνατο βέβαια, νὰ διεγείρῃ τὸν φθόνον, ἴσως διὰ καὶ τὸ μῖσος τῶν συμπολιτῶν καὶ τῶν γειτόνων του. Καὶ ὅμως τὸ ἦθος καὶ οἱ τρόποι τοῦ Φιλοκλέους ἀφώπλιζον τοιαύτας ἀντιπαθείας· διότι οὐ μόνον ὁ πλουσιώτατος, ἀλλὰ καὶ ὁ χρηστότατος ἦτο, μεγάλη δὲ ἦτο ἡ καλοκαγαθία τοῦ ἀνδρός. Οἱ δοῦλοί του — καὶ ἑκατοντάδας εἶχε τοιούτων χάριν τῆς τε ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τοῖς κήποις ὑπηρεσίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς ἐργοστασίοις καὶ τοῖς ἀγροῖς ἐνασχολήσεως, ὡς καὶ τῆς φυλακῆς τῶν κτηνῶν ἐν τοῖς κτήμασι — ἀπέλαυνον ἐπιεικοῦς καὶ φιλανθρωποῦ χρήσεως, τοῦδ' ὅπερ ἦν σπάνιον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Πρὸς τοὺς πένητας καὶ ἐνδεεῖς ἦν ἐλευθεριώτατος, οὐδεμιᾶς δ' ἐφείδετο θυσιᾶς

ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ δόξης τῆς πόλεως. Διὰ τῆς μεγίστης τοῦ πλούτου τοῦ αὐξήσεως οὐδεὶς ἐζημιώθη, οὔτε ἐβλάβη· ἀπ' ἐναντίας οἱ συμπολιταὶ του παντοιοτρόπως ἐκ τούτου ὠφελήθησαν. Ἐνῷ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους δοῦλοι μόνον εἰργάζοντο ἐν τοῖς ἐργοστασίοις, αὐτὸς προσέλαβε καὶ πάντας τοὺς ἐλευθέρους, ὅσοι περιεφέροντο ἄεργοι καὶ ἐστερημένοι πόρων. Πολλοὶ ἐχρησιμοποιοῦν τὰ προϊόντα τῶν ἀγρῶν τῶν καὶ τῆς κτηνοτροφίας παρ' αὐτῷ· καὶ παιδιὰ ἀκόμη ὡς καὶ ἀδύνατοι γυναῖκες εὕρισκον ἐργασίαν παρ' αὐτῷ καὶ συνέλεγον ἄνθη καὶ βότανα διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ἀλοιφῶν ὑπὸ τῶν δούλων, ἠδύνατο δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐργοστασίοις νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς εὐκόλον τι ἔργον. Ἐν γένει δὲ διὰ τῶν πολυειδῶν ἐργασιῶν τοῦ ζωηρὰ ἀνεπτύχθη ἐν τῇ πόλει κίνησις καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω συγκοινωνία. Δὲν εἶνε λοιπὸν θαυμαστὸν, ὅτι ὁ Φιλοκλῆς ἡγαπάτο καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν Χαιρωνέων.

Ἀλλ' ἐλησμονήσαμεν σχεδὸν τοῦ εἶδομεν καὶ ἀφήκαμεν τὸν λαμπρὸν τοῦτον ἄνθρωπον. Ἦτον ἐπὶ τῆς στενῆς πρὸς τὸν Πετραχὸν ἀνόδου Ἀλλὰ τίς εἶνε ὁ ἄλλος, ὅστις τὸν συνοδεύει; Τὸ ἐνεργητικὸν αὐτοῦ ἦθος προδίδει τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν πειρὰν του. Αὐτὸς εἶνε ὁ Χαιρέας ἐκ τῆς Θεσσαλικῆς Ἡρακλείας, κειμένης κατὰ τὴν βορειοτέραν τῶν Θερμωπυλῶν παράδον, συνηλικιωτῆς τοῦ Φιλοκλέους καὶ ἀπὸ παιδῶν γνωστός καὶ φίλος του. Ἦσαν διὰ προπατορικῆς φιλοξενίας συνδεδεμένοι καὶ ἀπὸ πολλοῦ εἶχον συνάψει ἐμπορικὰς σχέσεις. Καὶ ὁ Χαιρέας ἐπίσης ἦτο πλούσιος καὶ μεγάλης ἀπέλαυνεν ὑπολήψεως ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει. Κατεγίνετο εἰς τὸ χονδρικὸν ἐμπόριον τῶν ἐγχωρίων προϊόντων καὶ ἦτο μέγας κτηματίας καὶ κτηνοτρόφος. Κατὰ τὰ τελευταῖα μάλιστα ἔτη εἶχεν ὑποστῇ ζημίαν τινὰ ἐκ τῶν προβάτων του, ὧν πολλὰ ἐκατοντάδες ἀπωλέσθησαν ὑπὸ ἐπιδημικῆς τινος νόσου, καὶ ἐπειδὴ ἤξευρεν, ὅτι ὁ φίλος του Φιλοκλῆς εἶχε τὰ καλλιογόνωτερα καὶ μαλλοφορώτερα πρόβατα, κατήλθεν ἐπὶ τούτῳ εἰς Χαιρωνεῖαν διὰ ν' ἀντικαταστήσῃ τὰ φθαρέντα δι' ἐξαγορᾶς νέων. Κατὰ τὴν προῖαν τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης ἐπεσκέφθησαν πολλὰς τοῦ Φιλοκλέους μάνδρας καὶ εὐκόλως συνεφώνησαν τὰ κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν. Ὁ Χαιρέας διὰ πλειστηριασμοῦ ἡγόρασεν ἑκατοντάδας τινὰς προβάτων καὶ πεντήκοντα εὐτραφεῖς βόας. Τώρα δὲ, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δειλινοῦ, ἀφοῦ ἀνεπαύθησαν κατ' οἶκον μετὰ μεσημβρίαν, ἐξέδραμον μέχρι τοῦ Πετραχοῦ, ἔνθεν εἶχον μακρὰν τῆς χώρας ἀποψιν. Ὁ Χαιρέας, καίπερ συχνότατα ἐπισκεφθεὶς τὴν Χαιρωνεῖαν, δὲν εἶχεν ἀναβῆ ἀκόμη ποτέ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ἐπὶ τέλους ἐφθασαν εἰς τὸ δροπέδιον τοῦ ὕψωματος, ἐφ' οὗ ἐξεῖχε μικρά τις καὶ βραχυῶδες πυραμῖς, φέρουσα τὸ ἀγαλμα τοῦ Διός. Ὁ θεὸς ἐφαίνετο κατηφής, ὡσεὶ ἐγκαταλειμμένος καὶ λησμονημένος ὑπὸ τοῦ κόσμου. Παρὰ τὴν πυραμίδα ἔμειναν οἱ δύο δοῦλοι, οἵτινες ἠκολούθουν μακρόθεν τοὺς κυρίους τῶν φέροντες τὰ ἐπανωφόριά των, ἐνῷ οὗτοι ἐπροχώρησαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὕψωματος, διὰ νὰ ἐχωσιν ἐλευθερωτέραν τὴν θέαν. Καὶ τὰ πρῶτα βλέμματά των ἔπεσαν ἐπὶ τὴν εὐρεῖαν τοῦ Κηφισσοῦ κοιλάδα, ὅστις κατὰ τὸ ἔαρ τοῦτο ἔρρεεν ἔτι μεγαλοπρεπῶς — ἐνῷ ὀλίγον βραδύτερον, κατὰ τὸ θέρος ἀβαθὴς τρέχει ἐν ταῖς ὑψηλαῖς ὄχθαις του —, κατόπιν ἐστράφησαν πρὸς τὴν βορειοτέραν τῆς πεδιάδος ἔκτασιν μέχρι τοῦ σημείου ἐκεῖνου, ὅπου συνεφάπτονται ἡ Οἶτη καὶ ὁ Παρνασσὸς καὶ σχηματίζεται ὄρεινός τις μυχός.

„Ἰδὲ ἐκεῖ κάτω τὴν Οἶτην μας!“ ἀνεφώνησεν ὁ Χαιρέας, „πῶς ἐκτείνεται ὡς ὄχυρόν τεῖχος μετὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ

ΟΙ ΚΗΠΟΙ ΤΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

τῶν παρὰ τὸν Κηφισὸν πρὸς ἀνατολὰς χωρῶν, καὶ πῶς φθάνει ἐγγύτατα πρὸς τὴν εὐβοϊκὴν θάλασσαν, ἐνῷ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης παρειαδύουσι μόνον αἱ στεναὶ Θερμοπύλαι. Ὅπισθεν τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης καὶ βραχῶδους κορυφῆς, ὑπὲρ τὰς Θερμοπύλας κεῖται ἡ Ἡράκλειά μας. Αὐτὴ ἡ Οἶτη μὲ τοὺς διαστίκτους, ἀποκρήμους καὶ βραχῶδεις ὄγκους τῆς, ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τῶν ὑποίων ἢ χιῶν μένει μέχρι τῶν μέσων σχεδὸν καὶ τοῦ θέρους, εἶνε τῷ ὄντι ἔρημον καὶ ἄγριον βουνὸν καὶ μόλις εἰς τινα μέρη διὰ στενῶν καὶ ἐπικινδύνων ἀτραπῶν ὑπερβατόν.

„Εκεῖ πρὸς τὰ ἀνατολικά ὁ Παρνασσὸς ἐμποιεῖ ὅλους διάφορον ἐντύπων“, ὑπέλαβεν ὁ Φιλοκλῆς. „Μεγαλοπρεπῆς καὶ ἔξοχος ἐν τῇ περίξ σιωπῇ ὑψοῦται ἐκεῖ ὁ πλατὺς κορμὸς του, ὡς εἰ παρυφασμένος διὰ τῶν περὶ αὐτὸν πυκνῶν καὶ σκοτεινῶν δασῶν, μὲ ἐλάτας πεφυτευμένων, καὶ ἐστεμμένος ὑπὸ τῶν ὑψίστων καὶ χιονοσκεπῶν κορυφῶν του. Ἡ φοβερὰ ἐκεῖ πρὸς τὰ βορειανατολικά του πυραμὶς εἶνε ἡ Λυκώρεια, τὸ ὑψιστον ὄρος καθ' ἅπασαν τὴν μέσῃν Ἑλλάδα.“

„Μάλιστα, δὲν ὑπάρχει τούτου ὑψηλότερον ὄρος“, εἶπεν ὁ Χαιρέας, „ἐκεῖ ἐπάνω θὰ ἔμενε, καθὼς λέγει καὶ ἡ παράδοσις, ὁ γενεάρχης μας Δευκαλίων. Ἀπὸ τῶν ὄρεων λοιπὸν τούτων προήλθεν τὸ νέον τῶν Ἑλλήνων γένος.“

Καὶ ταῦτα λέγοντες ἐβυθίσθησαν ἀμφοτέρω εἰς σκέψεις ἐν σιωπῇ προσηλωμένοι πρὸς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐκεῖνο θέαμα, μετὰ μικρὸν δὲ διωλίσθησαν βαθμὴδὸν τὰ βλέμματά των πρὸς τὰ περίξ τοῦ ὄρους ἐπίσης σημαντικὰ μέρη καὶ διὰ τῆς φαντασίας μετηνέχθησαν εἰς τὸ βαθύ, ἄορατον δ' ἐκεῖθεν ἄγκος, ἐνθα, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν τοῦ Παρνασσοῦ κατωφέρειαν, ἐπὶ βραχῶδους ὁροπεδίου ἔκειτο τὸ πανάρχαιον τῶν Δελφῶν μαντεῖον, εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ὁποίου ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ὑπήκουεν ἅπαν τὸ ἐλληνικὸν μετὰ πίστεως καὶ εὐλα-

βείας. Κανεὶς πλέον τῶρα δὲν φροντίζει περὶ τῆς Πυθίας. Ἀπὸ τῶν χρόνων ἀκίμῃ τοῦ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, τοῦ ὁποίου τὰ σχέδια καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπεροβήθησε τὸ μαντεῖον ἐκεῖνο, ἢ πρὸς αὐτὸ πίστις ἐξέλιπε παντελῶς· μόλις δὲ ὀρθόδοξοὶ τινες ἴσως θὰ συνεβουλεύοντο αὐτὸ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους χάριν ὅπως ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐν πέποιθήσει.

Πρῶτος ὁ Χαιρέας διέκοψε τὴν ἐπικρατήσαν σιωπὴν, στραφείς κατὰ μικρὸν πρὸς νότον καὶ διατρέξας διὰ τῶν βλεμμάτων τὸν Ἑλικῶνα, ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον ἐφαίνετο οὗτος ἐκεῖθεν. „Δὲν ὑπάρχει“, εἶπε, „καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἄλλο τόσον ὥραϊον βουνὸν ὡς ὁ Ἑλικὼν οὗτος, ἢ προσφυλῆς αὐτῇ τῶν Μουσῶν κατοικία. Πόσον ὥραϊα σχήματα διαγράφουσιν αὐταὶ αἱ γραμμαὶ του! Οὐτε χαράδραι πετρώδεις, οὔτε κατωφέρεια· ἅπαν δ' ἐν γένει τὸ παράστημα αὐτοῦ μὲ τὴν ἐξαισίαν παραλλαγὴν τῶν λύφων καὶ τῶν ἄλσεων, τὴν ποικιλίαν τῶν δασῶν καὶ τῶν κοιλάδων ἔχει τι τὸ ἀσυνήθως γραφικὸν καὶ ἐπίχαρι.“

„Καὶ αὐταὶ αἱ κατάφυτοι κοιλάδες“, ὑπέλαβεν ὁ Φιλοκλῆς, „ζωογονοῦνται αἱ πλεῖσται ὑπὸ δροσερῶν πηγῶν καὶ χαριεστάτων χειμάρρων. Τὸ πανταχόθεν ἀναβλύζον ὕδωρ καὶ τὸ φύλλωμα τῶν ἄλσεων δροσίζουσι κατὰ τὸ θέρος τὴν αὔραν. Οὐδόλως λοιπὸν θαυμαστόν, ἐὰν διὰ τὸν ὑγιεινὸν ἀέρα καὶ τὴν εὐφορίαν τοῦ ἐδάφους προσεῖλκυσε τὸ μέρος τοῦτο ἄλλοτε τοὺς ἀνθρώπους πρὸς διαρκὴ ἐγκατάστασιν καὶ πληθὸς πόλεων καὶ χωρίων ἐκτίσθησαν περὶ τὸ ὄρος τοῦτο. Καὶ τῶρα μάλιστα ἀκίμῃ κατοικοῦσι παρὰ τὸν Ἑλικῶνα καὶ ἐπ' αὐτοῦ περισσότεροι ἄνθρωποι παρὰ εἰς τὰς κοιλάδας καὶ τὰ πεδία τῆς λοιπῆς Βοιωτίας.“

[ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

[ἔπεται συνέχεια.]

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἀνάμνησις ἀντὶ προλόγου. — Ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα — Κινητὸν ἔδαφος ἀποπνέον βανίλιαν. — Πρόγραμμα ἡμῶν. — Τὸ ἀνέκδοτον.

Πρὶν ἔλθω εἰς Ἑλλάδα μία τῶν μεγίστων μου ἀπολαύσεων ἦτο ν' ἀκούω νὰ ὀμιλῶσι περὶ Ἀθηναίων. Ἐζῶν ἐν μιᾷ τῶν περικαλλεστάτων πόλεων τῆς ὑψηλῆς, ἐν τῇ πόλει τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν Πριγκιποννήσων, ἐν τῇ πόλει, ἥτις ὡς λέγει πού ὁ Οὐγκώ, τὴν νύκτα φαίνεται ἡγκυροβόλημένη ἐντὸς τῶν ὑδάτων τῶν κόλπων τῆς· καὶ ὅμως ὅλας τὰς μαγευτικὰς καλλονὰς τῆς ἐθυσίαζον δι' ἐν μάρμαρον, πυρακτωθὲν καὶ κιτρινισάν ὑπὸ τοῦ ἀθηναϊκοῦ ἡλίου.

Ὅτε ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἐν μέσῳ τῆς συνδιαλέξεως δύο παρακαθήμενων ἤκουον αἰφνης τὴν λέξιν Ἀθηναί, ἔτεινον τὸ ὄψιν ὡς θερευτικὸς κύων· ἐκ μέσου τῆς ἀδιαφόρου μοι φλυαρίας των, ἐκ μέσου τῆς ἀφηγήσεως ἐπεισοδίων τοῦ ἰδιωτικοῦ των βίου ἤρπαζον, ὡς ὁ χρυσωρύχος βῶλον χρυσοῦ ἐκ μέσου σωροῦ χώματος, καὶ ἀπεδησαύριζον εὐδαιμόνως ἐν τῇ μνήμῃ μου ὄνομά τι, ἀνέκδοτόν τι, χαρακτηριστικόν τι τοῦ βίου των Ἀθηναίων. Ἡ Πλάκα, τὰ Χαφτεῖα, περιβάλλοντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ῥοδόχρουν τινὰ καὶ μαγευτικὴν ἐξ ἀπόπτου γοητείαν. Ὅλα, ὅλα ἦσαν διάφορα ἐκεῖ, ὅλα εἶχον ἄρρητόν τι θέλητρον· ἀπὸ τῆς ἀπαραμίλλου δύσεως τοῦ ἡλίου βυθιζομένου ἐν ἀποθεώσει εἰς τὰ ὑποκύανα βουνὰ τῆς Πελοποννήσου, καὶ χρωματίζοντος τὸν ὀρίζοντα καὶ τὰ νέφη δι' ὅλων τῶν ἀποχρώσεων τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τῶν ἀνθέων, μέχρι τῆς φουστάνελλας τῶν κατοίκων, καὶ τοῦ ῥη-

τινίτου μὲ τὸ κίτρινον ὡς φλωρίον χρωμὰ του καὶ τὴν δριμύτην του γεῦσιν, μέχρι τῶν στρατιωτῶν ὅτινες ὀμίλουν ἑλληνικά, μέχρι τῆς σημαίας ἥτις ἦτο ἐλληνική, ὅλα ἦσαν διάφορα.

Πῶς; νὰ δύναμαι νὰ λέγω: θὰ ὑπάγω μίαν στιγμὴν εἰς τὸν Παρθενῶνα! ὡς θὰ ἔλεγα: θὰ πάγω νὰ κάμω ἓνα μικρὸν περίπατον. Νὰ συναντῶ ἐν τῇ πλατείᾳ καὶ ἴσως νὰ συνομιλῶ καὶ μετ' αὐτοῦ τὸν ποιητὴν, ὅστις μὲ εἶχε καταμαγεύσει διὰ τῶν περιπαθῶν στόνων του, καὶ τὸν ὁποῖον νὰ βλέπω ὅχι ἐν τῇ νεφέλῃ τοῦ ἰδανικοῦ ὅπου μοι τὸν μετεωρίζον τὰ ποιήματά του, ἀλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι, νὰ πίνω τὸν καφέν μου ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἔχων ἐνώπιόν μου μαρμαίροντα τὸν Σαρωνικόν, καθήμενος ὅπου ἐκάθησεν ὁ Περικλῆς, ὅπου ἐρρέμβασεν ὁ Βύρων, ὅτε ἐνεπνέετο τὰς τόσον θαυμασίας στροφὰς τοῦ Τσαῖλ Χάρολδ. Ἀ! Νὰ ζῶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ περικυκλούμενος εἰς ἕκαστον βῆμά μου ὑπὸ ἀναμνήσεων, ν' ἀναπνέω ἀτμὸσφαιραν μεγαλοφυΐας, καλλιτεχνίας, ἡρωϊσμοῦ, νὰ βλέπω Ἑλλάδα, νὰ ψηλαφῶ Ἑλλάδα, καὶ ἡ αὔρα ἢ ἐκ τῆς Σαλαμίνος πνέουσα νὰ μοι ψιθυρίζῃ Ἑλλάδα, καὶ τὰ φυλλώματα τοῦ Κολωνοῦ νὰ μοι θροῶσιν Ἑλλάδα! . . .

Ὅτε μοι συνέβαινε νὰ ἴδω ποτὲ κάτοικον τῶν Ἀθηναίων τὸν παρετήρουν μετὰ τινὸς θαυμασμοῦ καὶ τὸν ἡρώτων: